

АНАЛИЗ

НА ЗДРАВОСЛОВНОТО СЪСТОЯНИЕ

НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

ЗА УЧЕБНАТА 2020/2021 Г.

ОБЛАСТ РУСЕ

Русе, юни 2021 г.

Настоящият анализ има за цел да представи състоянието на основните показатели за физическото развитие и здравословно състояние на децата от 1 до 18 години, регистрираните заболявания при проведените през 2020 година профилактични прегледи както и диспансерно наблюдаваните случаи през учебната 2020/2021 година.

Същият е изготвен съгласно изискванията на Наредба №39/2004г. за профилактичните прегледи и диспансеризация (обн. ДВ бр. 106/2004г.) и Наредба №3/2000г. за здравните кабинети в училища и детски заведения на Министерство на здравеопазването (обн. ДВ бр. 38/2000г.). Съгласно чл. 11 от горесцитираната наредба медицинските специалисти от детските и учебните заведения обобщават данните, получени от общопрактикуващите лекари за проведените профилактични прегледи на деца и ученици и предават информацията в Регионалните здравни инспекции в срок до 30 март на календарната година. Анализът, който представям е базиран на информацията, получена и обобщена от всичките 142 предадени в РЗИ схеми за анализ.

* * * * *

Анализът за 2020 г. е изготвен на базата на подадена информация за обслужен контингент от 6174 деца (в 272 детски групи) и 18355 ученици (в 906 учебни паралелки). С профилактични прегледи са обхванати 97,37% от всички деца (до 7 год.) от заведенията, предали схеми за анализ (99,01% за 2019 г., 98,92% за 2018 г., 98,61% за 2017 г., 98,18% за 2016 г.) и 95,93% от учениците (98,14% за 2019 г., 99,01% за 2019 г., 97,77% за 2018 г., 98,42% за 2017 г., 97,16% за 2016 г.) от област Русе (обхванатите деца и ученици и регистрираните заболявания са показани на [табл.1/стр.12](#) за децата и [табл.2/стр.13](#) за учениците).

Антропометричните данни- ръст и телесна маса са представени на [табл.3/стр.14](#) и [табл.4/стр.15](#) (за деца и ученици съответно).

I. Физическо здравословно състояние на деца и ученици

За да се извърши анализ на физическото здравословно състояние е необходимо първо да се разгледат индивидуалните антропометрични оценки на ръста и на телесната маса (теглото), както и на физическата дееспособност на децата и учениците.

При извършване индивидуална оценка на ръста и теглото, по антропометрични показатели децата се разпределят в три групи:

- I група - норма – деца, с нормален за възрастта си ръст и тегло $/x \pm 1s/$, където „x” е средната стойност за съответната възраст и пол от таблица „Ръст и телесна маса”, а „s” е стандартно отклонение, посочено в същата таблица.

- II група - разширена норма – деца, при които антропометричните показатели са между $/x \pm 1s/$ и $/x \pm 2s/$.

- III група - извън норма – деца, при които антропометричните показатели са под $/x - 2s/$ и над $/x + 2s/$.

Физическата дееспособност на децата се измерва по показателите: мускулна сила на лява и дясна ръка, гладко бягане, скок на дължина, хвърляне на малка топка, максимален брой клякания.

Физическата дееспособност при учениците се определя от оценката по физическо възпитание и спорт.

I.1. Антропометрични измервания на деца от 1 до 7 години

1. Измерване на ръст

общин и и селища	ръст			
	норма брой деца	разш. норм бр. деца	извън нормата	
			под	над
Област Русе	5329	653	97	95
общ брой(100%) 6174	86,31%	10,58%	1,57%	1,54%

От профилактично измерените 6174 деца в група „норма“ са 5329 – 86,31% (86,15% за 2019 г., 88,34% за 2018 г., 87,88% за 2017 г., 87,45% за 2016 г.). В група „разширена норма“ са 653 деца – 10,58% (10,84% за 2019 г., 9,19% за 2018 г., 9,32% за 2017 г., 9,80% за 2016 г.). Извън нормата попадат 3,11% (3,01% за 2019 г., 2,47% за 2018 г., 2,81% за 2017 г., 2,75% за 2016 г.). 97 деца изостават от нормалния за възрастта си ръст (1,57%), а 95 деца го изпреварват (1,54%).

2. Измерване на тегло

общин и и селища	телесна маса			
	норма брой деца	разш. норм бр. деца	извън нормата	
			под	над
Област Русе	5237	675	101	161
общ брой (100%) 6174	84,82%	10,93%	1,64%	2,61%

Теглото е другият основен показател за физическо развитие и здравословно състояние на децата. Докато обаче ръстът е анатомична даденост, теглото е променлива величина и се разглежда съпоставено с ръста. Ето защо на теглото се отделя внимание и е желателно да бъде под контрол.

От обхванатите с профилактични измервания деца в група „норма“ са 5237 – 84,82% (84,87% за 2019 г., 87,42% за 2018 г., 87,01% за 2017 г., 86,05% за 2016 г.). В група „разширена норма“ са 675 – 10,93% от прегледаните деца, а „извън норма“ – с поднормено тегло са 101 – 1,64% и с наднормено тегло са 161 деца – 2,61% .

Описаното дялово разпределение е онагледено чрез следната диаграма:

1.2. Антропометрични измервания на ученици от 7 до 18 години

1. Измерване на ръст

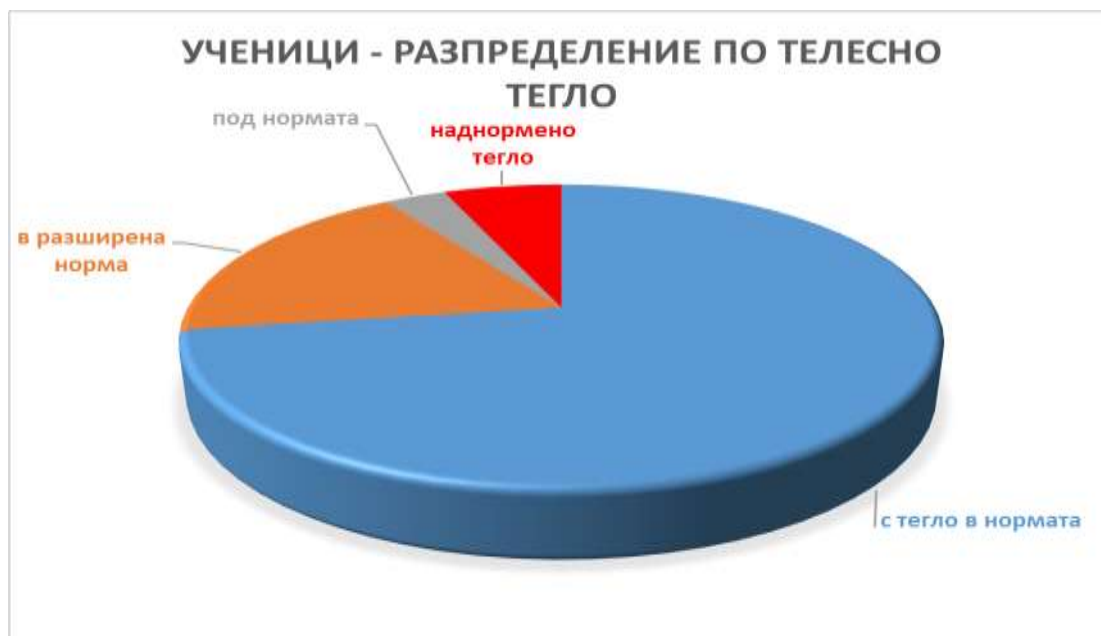
При индивидуалната оценка на ръста, учениците се разпределят по групи както следва: от измерените ученици 77,21% - т.е. 14105 ученика – са в група норма за възрастта си (76,17% за 2019 г., 79,29% за 2018 г., 80,49% за 2017 г., 77,99% за 2016 г.); 16,31%- 2979 ученика – са в разширена норма (16,58% за 2019 г., 14,22% за 2018 г., 13,89% за 2017 г., 15,12% за 2016 г.). Извън нормата за ръст са 1184 ученика, т.е. 6,48% (7,25% за 2019 г., 6,49% за 2018 г., 6,61% за 2017 г., 6,89% за 2016 г.), като 2,32% - 424 ученика са под нормалния ръст (2,98% за 2019 г., 2,58% за 2018 г., 2,46% за 2017 г., 3,12% за 2016 г.), а 4,16% - 760 ученика са с наднормен ръст (4,27% за 2019 г., 3,91% за 2018 г., 3,15% за 2017 г.). Повече данни (разпределение по възраст до 14 и над 14 години, също и по пол са дадени в табл.4- част 2.

2. Измерване на тегло

От направените измервания на теглото на обхванатите ученици са видни следните данни: в група норма са 13932 ученици, т.е. 72,96% от антропометрично измерените (72,65% за 2019 г., 76,27% за 2018 г., 77,93% за 2017 г., 76,79% за 2016 г.), в група разширена норма попадат 2817 ученици – 15,35% от измерените (18,14% за 2019

г., 14,67% за 2018 г., 13,29% за 2017 г., 14,28% за 2016 г.), а извън нормата са 1515 ученици – 8,25% (9,21% за 2019 г., 9,05% за 2018 г., 8,79% за 2017 г., 8,93% за 2016 г.).

Под нормата за телесно тегло са 556 ученици или 3,03%, (3,18% за 2019 г., 3,55% за 2018 г., 3,49% за 2017 г., 3,58% за 2016 г.), а с наднормено тегло са 959 ученици или 5,22% от обхванатите (6,03% за 2019 г., 5,50% за 2018 г., 5,30% за 2017 г., 5,35% за 2016 г.).

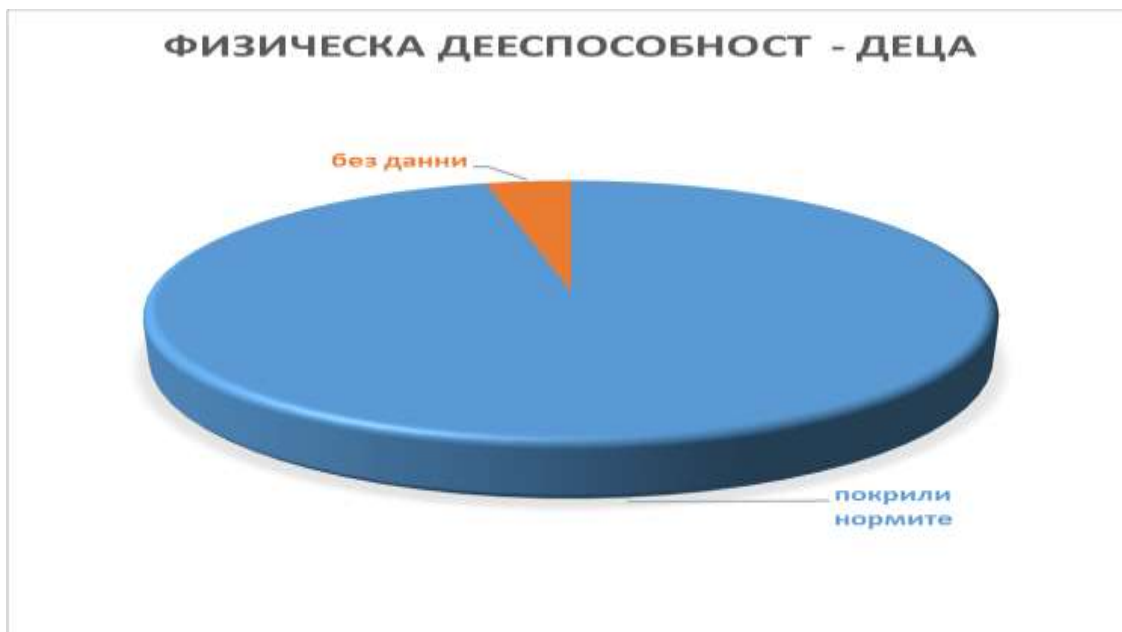

Повече информация (разпределение по възраст до 14 и над 14 години, също и по пол са дадени в табл.4 - част 3.

1.3. Физическа дееспособност при децата и учениците

1. При децата

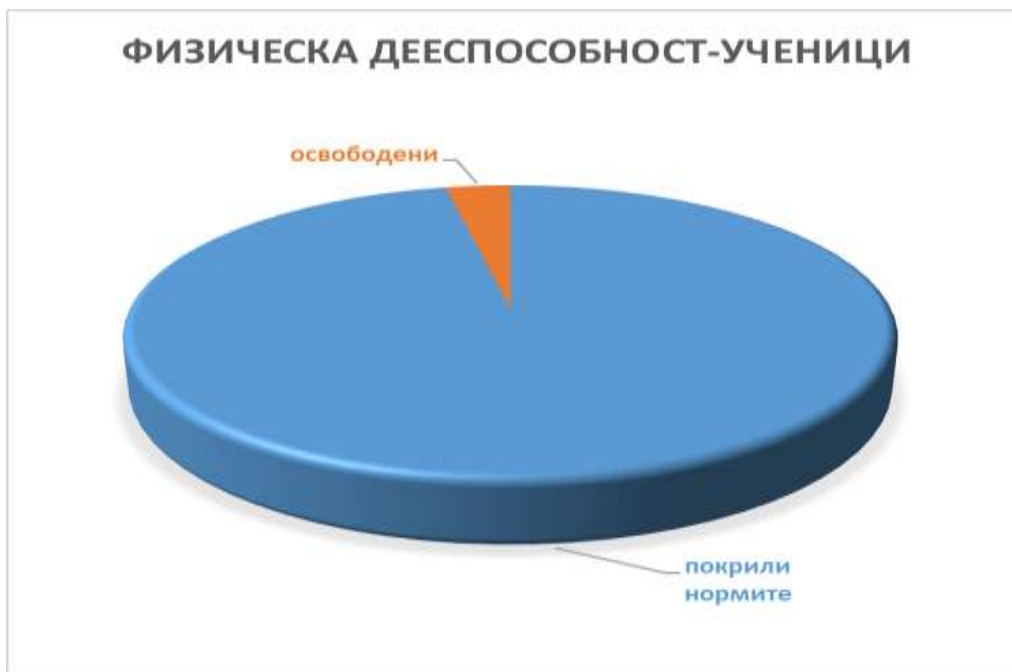
От направените изследвания на децата до 7 г. възраст (които са обхванати в анализа за настоящата година посредством представените схеми за анализ). 5957 са покрили нормите, което е 96,49% от всички деца (96,24% за 2019 г., 91,29% за 2018г., 97,76% за 2017г., 97,05% за 2016г.) – вижте табл.5 - част 1., както и следната диаграма:

2. При учениците

Данните сочат, че 17815 от тях, т.е. 97,06% са покрили нормите за дееспособност (96,82% за 2019 г., 97,07% за 2018 г., 96,84% за 2017 г., 96,88% за 2016 г.), получавайки оценка над среден (3) в часа по физкултура. Трайно освободени от часовете са били 436 ученици, което е 2,38% (3,18% за 2019 г., 2,79% за 2018 г., 3,15% за 2017 г., 3,05% за 2016 г.). Няма ученици с незадоволителен резултат. В групи за лечебна физкултура са включени само 28 ученици – 0,15% (0,09% за 2019 г., 0,15% за 2018 г., 0,42% за 2017 г., 0,40% за 2016 г.).

Данните са видни и от показаната диаграма:

II. Диспансерно наблюдение на деца от 1 до 7 и ученици от 7 до 18 години

В Приложение № 4 на Наредба № 39/16.11.2004 г. на МЗ за профилактичните прегледи и диспансеризацията е посочен списък на заболяванията, при които децата подлежат на диспансеризация.

Обобщените данни от схемите за анализ за 2020 г. показват, че от обхванатите деца и ученици със заболявания, подлежащи на диспансерно наблюдение са:

1. Децата

От всички 6174 обхванати в анализа деца от област Русе 56 (т.е. 0,91%) са диспансеризирани за различни заболявания (1,46% за 2019 г., 1,02% за 2018г., 0,69% за 2017г., 1,32% за 2016г. и 1,61% за 2015г.). За да добием информация как се разпределят диспансерните по класове заболявания и диагнози да погледнем табл.6, откъдето е видно, че:

Водещ дял – 16 деца са с разстройствата в развитието, като процентен дял 28,57% от диспансерните деца и 0,26% от всички. През миналата година са били – 19,64% от диспансерните деца и 0,29% от всички деца в областта

Вторият висок дял заболявания са на астмата – 12 деца (21,43% от диспансерните или 0,19% от всички деца). За сравнение, в предходни години са били 0,42% през 2019 г., 0,31% през 2018 г., 0,21% през 2017г. и 0,24% през 2016 г.).

На трето място са заболяванията на нервната система – 9 деца. Като процентни дялове- 16, 07% от диспансерните и 0,15% от всички деца.

На четвърто място се подреждат паразитозите– 8 деца са с паразитози (главно ентеробиоза) и се представят с 12,50% дял от диспансерните деца и 0,11% от всички деца в областта. За сравнение, в предходната година са били 30,36% от диспансерните и 0,44% от всички деца в Област Русе.

2. Ученици

Диспансерните 236 ученици (1,29% от всичките 18355 в областта) са показани на табл.7. По класове болести, пресметнато в проценти, данните са следните:

Първото място се заема от болестите на нервната система – 65 ученици.. Те представляват 27,54% дял от диспансерните и 0,35% от всички ученици. През 2019 г. са били 28,33% от диспансерните и 0,26% от всички ученици.

Второ място заемат разстройствата в развитието и поведението – главно аутизъм, както и други генерализирани разстройства. Диспансерни са били 55 ученици, което представлява 23,31% от диспансерните и 0,30% от всички ученици. За 2019 г. са били 17,50% дял от диспансерните ученици и 0,16% от всички ученици.

На трето място са диспансерните за астма – 49 ученика, 20,76% дял от диспансерните и 0,27% от всички ученици. За предходната година данните са съответно 25% от диспансерните и 0,35% от всички ученици.

Останалите диспансерни ученици по- подробно могат да бъдат разгледани в приложението.

III. Регистрирани заболявания и аномалии при профилактичните прегледи на деца от 1 до 7 и ученици от 7 до 18 години

1. Регистрирани заболявания и аномалии при деца от 1 до 7 години (Табл.1)

През 2020 г. са прегледани профилактично 6012 деца (от общо 6174 за които има подадени схеми за анализ), на които са открити общо 154 заболявания, т.е. делът на болните деца е бил 2,56% (4,22% за 2019 г., 2,84% за 2018 г., 3,95% за 2017 г., 3,29% за 2016 г.).

През 2020 година водещи заболявания са смущения в зрението, регистрирани са 24 деца. Като дял от общия брой регистрирани болни – 15,58%. За сведение през 2019 г. моментната заболеваемост при смущенията в зрението бе 16,88%.

На второ място се нарежда астмата – с регистрирани 22 деца, като дял от общия брой заболявания – 14,29% (миналата година заболеваемостта е била 16,25%).

Трети са специфичните забавяния в развитието – 20 деца, дял от всички заболели 12,99% (миналата година- 9,38%).

Наблюдава се известна динамиката на относителния дял на най-разпространените болести (от всички регистрирани такива) спрямо предходни години. Например водещите смущения в зрението са по- малко от миналата година – 15,58% срещу 16,88% за миналата година, но пък затлъстяванията са повече- 17 деца през 2020 г. срещу 7 през 2019 г..

2. Регистрирани заболявания и аномалии при ученици от 7 до 18 години (Табл.2)

С профилактичен преглед през 2019 г. са обхванати 17609 ученици от анализираните 18355 в област Русе (95,94%). От всички прегледани са открити общо 1101 заболявания, като дял те представляват 6,25% от прегледаните ученици (за 2019 г. дялът им е 4,67%, за 2018 г. е 5,87%, за 2017 г. е 6,03%, за 2016 г. - 6,07%,).

Данните показват, че най- много регистрирани заболявания бележат заболяванията на ендокринната система и обмяната на веществата при 301 ученици или относителен дял от всички заболявания 27,34%. През 2019 г. тези данни са били 21,49% а през 2018 г.- 18,48%.

На второ място са заболяванията на костно- мускулната система (231 ученици), от които само гръбначните изкривявания са открити на 222 ученици или относителен дял от всички заболявания 20,98% (за 2019 г. са били 17,94%).

На трето място се подреждат болестите на зрението- при 194 ученици. Цифрите са 17,62% (за 2019 г.- 15,57%, 2018 г.- 11,63%).

Табличните данни за регистрираните заболявания при профилактичните прегледи дават възможност да се анализира здравословното състояние на учениците по възрастов показател- за първи, седми и десети клас. Изборът точно на тези възрастови групи е свързан с факта, че това са преходни периоди в развитието на учениците.

Прегледаните първокласници през 2020 година са 1407 от общо 1438 (97,84% за 2019 г., 98,98% за 2018 г., 99,72% за 2017 г., 99,58% за 2016 г.). Открити са 1565 заболявания.

Най- често срещани са гръбначните изкривявания с 35,48% заболеваемост сред децата в първи клас. На второ място са болестите на зрението с 29 ученици, което представлява 18,71% от всички регистрирани заболявания сред учениците от първи клас.

На трето място са затлъстяванията, особено при момчетата от 7 до 14 г., което е видно от антропометричните данни, отразени в таблица 4, част 3. Средно за всички първокласници заболеваемостта е 11,02% (24,72% за 2019 г.).

При седмокласниците прегледаните са 1544 от 1591 ученици - 97,05% (97,44% за 2019 г., 98,20% за 2018 г.). Открити са 83 заболявания – на 5,38% от обхванатите. Тук първенството се заема от затлъстяването- 20 регистрирани ученици. Това дава заболеваемост 24,10%. На второ място се нареждат болестите, засягащи зрението- 12 ученици (10 със смущения и 1 с намалено зрение или слепота) или 13,25% от всички регистрирани заболявания сред учениците в седми клас. Следват случаите на ученици с гръбначни изкривявания- 8 ученици или 9,64%.

От 10- тите класове са профилактично прегледани 1529 ученика - 97,02% (98,18% за 2019 г., 97,55% за 2018 г., 97,54% за 2017 г., 96,73% за 2016 г.). Диагностицирани са 91 заболявания – на 5,95% от прегледаните ученици.

Водещи тук са затлъстяванията – регистрирани 25 ученици. На второ място с по 11 ученици се нареждат болестите на нервната система и заболяванията на развитието. 9 ученици са с болестите на зрението (8 със смущения и 1 с намалено зрение или слепота). Гръбначните изкривявания, са с 8 регистрирани.

РЕЗЮМЕ НА ДАННИТЕ С ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

1. Обхващането с профилактични прегледи през 2020 година е 97,38% за децата (99,01% през 2019 г., 98,92% през 2018 г., 98,61% през 2017 г., 98,18% през 2016 г.) и

95,94% за учениците (98,14% през 2019 г., 97,77% през 2018 г., 98,42% за 2017 г., 97,16% за 2016 г.).

2. Антропологичните измервания показват, че в нормите за ръст и тегло (широките граници) са както следва:

- ръст – 5329 – 86,31% (86,15% за 2019 г., 88,34% за 2018 г., 87,88% за 2017 г., 87,45% за 2016 г.) и 77,21% - т.е. 14105 ученици – са в група норма за възрастта си (76,17% за 2019 г., 79,29% за 2018 г., 80,49% за 2017 г., 77,99% за 2016 г.);

- тегло – 5237 – 84,82% (84,87% за 2019 г., 87,42% за 2018 г., 87,01% за 2017 г., 86,05% за 2016 г.) и 13932 ученици, т.е. 72,96% от антропометрично измерените (72,65% за 2019 г., 76,27% за 2018 г., 77,93% за 2017 г., 76,79% за 2016 г.).

3. При тестовете за физическа дееспособност, съобразно възрастта, изискуемите норми са покрили 5957, което е 96,49% от всички деца (96,24% за 2019 г., 91,29% за 2018 г., 97,76% за 2017 г., 97,05% за 2016 г.) и 17815 от учениците- 97,06% (96,82% за 2019 г., 97,07% за 2018 г., 96,84% за 2017 г., 96,88% за 2016 г.).

От час по физическо възпитание и спорт са освободени 436 ученици, което е 2,38% (3,18% за 2019 г., 2,79% за 2018 г., 3,15% за 2017 г., 3,05% за 2016 г.)

В групи за лечебна физкултура са включени **28** ученици (0,15%).

Наблюдава се слабо подобрене на данните за физическа дееспособност при учениците в сравнение с 2018 г., но сравнено с предходни години се отбелязва влошаване, както и леко завишение на процентния дял освободени ученици и смятам, че данните не са напълно задоволителни. Възможно е да се дължат на недостатъчна физическа активност, дейности с предимно статично положение на тялото, както в учебно, така и в почивно време. По- интересен е фактът, че въпреки големия брой освободени, само 28 ученици са били в групи по лечебна физкултура.

4. На диспансерен учет поради хронични и труднолечими заболявания се водят:

- при децата: **0,91%** (1,46% за 2019 г., 1,02% за 2018 г., 0,69% за 2017 г., 1,32% за 2016 г. и 1,61% за 2015 г.), от които най- многобройни са 16 деца са с разстройствата в развитието, като процентен дял 28,57% от диспансерните деца и 0,26% от всички деца в областта. На второ място са децата с астма- 12 деца (21,43% от диспансерните или 0,19% от всички деца). За сравнение, в предходни години са били 0,42% през 2019 г., 0,31% през 2018 г., 0,21% през 2017 г. и 0,24% през 2016 г.).

На трето място са заболяванията на нервната система – 9 деца. Като процентни дялове - 16, 07% от диспансерните и 0,15% от всички деца.

- при учениците: диспансеризирани са **1,29%** от всички (0,93% за 2019 г., за 2018 г.- 1,23%, за 2017 г.- 1,30%, за 2016 г.- 1,46%). Най- голям е броят на болестите на нервната система- 27,54% дял от диспансерните и 0,35% от всички ученици. През 2019 г. са били 28,33% от диспансерните и 0,26% от всички ученици.

Второ място заемат разстройствата в развитието и поведението - главно аутизъм, както и други генерализирани разстройства. Диспансерни са били 55 ученици, което представлява 23,31% от диспансерните и 0,30% от всички ученици. За 2019 г. са били 17,50% дял от диспансерните ученици и 0,16% от всички ученици.

На трето място са диспансерните за астма - 49 ученика, 20,76% дял от диспансерните и 0,27% от всички ученици. За предходната година данните са съответно 25% от диспансерните и 0,35% от всички ученици.

5. Водещи заболявания при профилактичните прегледи (с най-голям процентен дял от всички регистрирани заболявания) са:

- при децата: водещи заболявания са смущения в зрението, като дял от общия брой регистрирани болни – смущения в зрението - 15,58%.

На второ място се нарежда астмата – с регистрирани 22 деца, като дял от общия брой заболявания – 14,29% (миналата година заболяемостта е била 16,25%).

Трети са специфичните забавяния в развитието – 20 деца, дял от всички заболели 12,99% (миналата година – 9,38%).

• при учениците: най- много са затлъстяванията – 268 ученици или относителен дял от всички заболявания 24,34%. През 2019 г. тези данни са били 21,49% а през 2018 г.- 18,48%.

На второ място са разположени гръбначните изкривявания – 222 ученици или относителен дял от всички заболявания 20,16% (за 2019 г. са били 17,94%).

На трето място се подреждат болестите на зрението - при 118 ученици (108 от тях със смущения и 10 със слепота или намалено зрение). Цифрите са 10,72% (за 2019 г.- 15,57%, 2018 г.- 11,63%)

Относно затлъстяванията при учениците е налице тенденционално завишаване на наднорменото тегло (за 2016 г. – 5,35%, за 2017 г. – 5,30%, за 2018 г. – 5,50%, за 2019 г. – 6,03%).

ПРЕПОРЪКИ

1. За да се подобри обхващането с профилактични прегледи на децата и особено на учениците, трябва медицинските специалисти към учебните заведения да информират всички родители и да настояват за тяхното провеждане при личните лекари, като обяснят необходимостта от тях. Родителите да изискват настоятелно документиращите талони за проведен преглед и да го представят на медицинския специалист!

2. За да се оптимизира борбата с водещите заболявания – затлъстяване, гръбначни изкривявания, смущения в зрението, бронхилна астма – медицинските специалисти при учебните и детски заведения да подобрят координацията си с ръководството на съответното заведение както и с преподавателите по физическо възпитание и спорт (в училищата) и да предлагат мерки за повишаване на двигателната активност. Да се предложат инициативи за опазване чиста околна среда, особено атмосферния въздух. Относно чревните паразитози – медицинските специалисти и ръководителите на детските заведения да следят и изискват повишаване на личната хигиена – измиване на ръцете със сапун и вода преди всяко ядене, правилно изрязване на ноктите; преди храненето измиване на плодовете, предпазване на храните от мухи и други насекоми. Да се следи лечението на опаризитените лица и ефективното им обезпаразитяване.

3. За правилното развитие на подрастващите, борбата с наднорменото тегло и другите последици от обездвижване да се повиши тяхното физическо натоварване и закаляване в часовете по физкултура. Да се обхващат повече ученици, включително подходящ дял от освободените от часовете по физическо възпитание в часове по лечебна физкултура. Да се акцентира на здравните теми за значението на физическата активност.

4. С цел правилното физическо развитие да се съблюдава пълноценно и здравословно хранене на подрастващите.

5. С оглед създаване на правилни знания, умения и навици от най- ранна възраст у подрастващите да се подобри тяхното здравно образование, съобразно тяхната възраст и процеса на акселерация. Да се търси съдействие на лектори от РЗИ и други специалисти, особено по темите за екология, хранене и физическа активност.

6. Необходимо е също подобряване на материалната база, съвременен оборудване на спортните бази в учебните заведения с уреди и пособия, както и обзавеждане на класните стаи и кабинети с учебна мебел, съобразена с възрастта и ръста на учениците.

7. След изготвяне на анализа на здравословното състояние на децата и учениците, медицинските специалисти да запознават с резултатите ръководството на

детското/учебното заведение и родителите, като се предложат конкретни инициативи за подобряване на здравословното състояние.

8. Медицинските специалисти от здравните кабинети в училищата да осъществяват контрол при работата на учениците с персонални компютри, съгласно Наредба № 9 на Министерство на здравеопазването (обн. ДВ бр. 46/1994г.).

ПРИЛОЖЕНИЕ:

Табл. 1

Регистрирани заболявания и аномалии при основния профилактичен преглед на децата, проведен в периода септември-декември, отразен в личните им профилактични карти				
Заболявания и аномалии	Шифър	Брой деца всичко	В това число:	
			0-3 г.	4-6г.
а	б	1	2	3
Общ брой деца	0	6174	878	5079
Общо прегледани деца	1	6012	875	4466
Туберкулоза (A15-A19)	2	0	0	0
Злокачествени новообразувания (C00-C96)	3	1	0	1
Болести на щитовидната жлеза (E04-E07)	4	2	0	2
Захарна болест (диабет) (E10)	5	2	0	1
Затлъстяване (E65-E68)	6	17	1	16
Болести на кръвта и кръвотворните органи (D50-D69)	7	4	1	2
Неврози (F40-F48)	8	0	0	0
Специални симптоми и синдроми (заекване, тикове, анорексия, енурезис, стереотипи) (F95, F98)	9	0	0	0
Специфично забавяне в развитието (F84)	10	20	0	20
Олигофрения (F70-F79)	11	1	0	1
Детска церебрална парализа (G80)	12	9	0	9
Епилепсия (G40)	13	2	0	2
Нарушения на рефракцията и акомодацията (H52)	14	2	0	1
Смущения в зрението (H53)	15	24	3	20
Слепота и намалено зрение (H54)	16	2	0	1
Болести на ухото и на мастоидния израстък (H65-H93)	17	1	0	1
в т.ч. Глухота (H90)	18	1	0	1
Остър ревматизъм и хронична ревмат. кардиопатия (I00-I09)	19	0	0	0
Хипертонична болест (I10-I15)	20	0	0	0
Хронични заболявания на тонзилите и аден. вегетации (J35)	21	6	3	3
Алергичен ринит (J30)	22	3	0	3
Пневмония (J12-J18)	23	0	0	0
Хроничен бронхит (J41-J44)	24	3	0	3
Астма (J45)	25	22	0	21
Язва на стомаха и дванадесетопръстника (K25-K26)	26	0	0	0
Гастрит и дуоденит (K29)	27	1	0	1
Абдоминална херния (K40-K46)	28	0	0	0
Хроничен хепатит (B18.1, B18.8, K73)	29	0	0	0
Остър и хроничен гломерулонефрит (N00-N08)	30	0	0	0
Остър и хроничен пиелонефрит (N10-N16)	31	0	0	0
Камъни в бъбрека и уретера (N20-N23)	32	0	0	0
Кръвотечения от половите органи и смущения на менструацията (N91-N94)	33	0	0	0
Артропатии и сродни заболявания (M00-M36)	34	1	0	1
Плоско стъпало, придобито (M21.4)	35	2	0	2
Гръбначни изкривявания (M40-M43)	36	0	0	0
Вродени аномалии (Q00-Q99)	37	4	0	3
в т.ч. на сърдечно съдовата система (Q20-Q27)	38	4	0	3
крипторхизъм (Q53)	39	0	0	0
Късни последици от травми и отравяния (T90-T95)	40	0	0	0
Други	41	20	0	18
Открити заболявания - всичко	42	154	8	136
% обхванати деца с профилактични прегледи:		97,38	99,66	87,93

Табл. 2

Регистрирани заболявания и аномалии при основния профилактичен преглед на учениците, проведен в периода септември-декември, отразен в личните им профилактични карти					
Заболявания и аномалии	Шифър	Брой ученици всичко	В това число:		
			I клас	VII клас	X клас
а	б	1	2	3	4
Общ брой ученици	0	18355	1438	1591	1576
Общо прегледани ученици	1	17609	1407	1544	1529
Туберкулоза (A15-A19)	2				
Злокачествени новообразувания (C00-C96)	3	3			
Болести на щитовидната жлеза (E04-E07)	4	3		1	
Захарна болест (диабет) (E10)	5	30	3	4	4
Затлъстяване (E65-E68)	6	268	18	20	25
Болести на кръвта и кръвотворните органи (D50-D69)	7	5			1
Неврози (F40-F48)	8				
Специални симптоми и синдроми (заекване, тикове, анорексия, енурезис, стереотипи) (F95, F98)	9	4	1		1
Специфично забавяне в развитието (F84)	10	61	14	3	5
Олигофрения (F70-F79)	11	19	1		6
Детска церебрална парализа (G80)	12	30	7	2	5
Епилепсия (G40)	13	46	3	7	6
Нарушения на рефракцията и акомодацията (H52)	14	76	15	5	9
Смущения в зрението (H53)	15	108	13	11	8
Слепота и намалено зрение (H54)	16	10	1	1	1
Болести на ухото и на мастоидния израстък (H65-H93)	17	2			
в т.ч. Глухота (H90)	18				
Остър ревматизъм и хронична ревмат. кардиопатия (I00-I09)	19	2			
Хипертонична болест (I10-I15)	20	8		1	2
Хронични заболявания на тонзилите и аден. вегетации (J35)	21	5			
Алергичен ринит (J30)	22	9	3		
Пневмония (J12-J18)	23				
Хроничен бронхит (J41-J44)	24	11	2		
Астма (J45)	25	62	7	6	7
Язва на стомаха и дванадесетопръстника (K25-K26)	26				
Гастрит и дуоденит (K29)	27	3			1
Абдоминална херния (K40-K46)	28				
Хроничен хепатит (B18.1, B18.8, K73)	29				

Остър и хроничен гломерулонефрит (N00-N08)	30	2			
Остър и хроничен пиелонефрит (N10-N16)	31	2			
Камъни в бъбрека и уретера (N20-N23)	32				
Кръвотечения от половите органи и смущения на менструацията (N91-N94)	33	2			
Артропатии и сродни заболявания (M00-M36)	34	4			
Плоско стъпало, придобито (M21.4)	35	5		1	1
Гръбначни изкривявания (M40-M43)	36	222	55	8	2
Вродени аномалии (Q00-Q99)	37	10	3	1	1
в т.ч. на сърдечно съдовата система (Q20-Q27)	38	21	1	3	2
крипторхизъм (Q53)	39	1	1		
Късни последици от травми и отравяния (T90-T95)	40	5			
Други	41	62	7	9	4
Открити заболявания - всичко	42	1101	155	83	91

Табл. 3

Антропометрични данни за децата от Област Русе

Част 1

обслужван контингент						
общини и селища	общ брой групи	общ брой деца	от тях на възраст		в това число	
			1-3 г.	3-7 г.	момчета	момичета
Област Русе	272	6174	852	5291	3225	2949

Част 2

ръст				
общини и селища	норма	разш. норм	извън нормата	
	брой деца	бр. деца	под	над
Област Русе	5329	653	97	95
Общ брой(100%) 6174	86,31%	10,58%	1,57%	1,54%

Част 3

телесна маса				
общини и селища	норма		извън нормата	
	брой деца	разш. норм бр. деца	под	над
Област Русе	5237	675	101	161
Общ брой(100%) 6174	84,82%	10,93%	1,64%	2,61%

Табл. 4

Антропометрични данни за учениците от Област Русе:

Част 1

обл. контингент						
общини и селища	общ брой парал	общ брой ученици	от тях на възраст			
			7-14г.		14-18г.	
			момчета	момичета	момчета	момичета
Област Русе	906	18355	6087	5483	3636	3149

Част 2

общини и селища	ръст															
	норма				разш. норма				под нормата				над нормата			
	7-14м	7-14ж	14-18м	14-18ж	7-14м	7-14ж	14-18м	14-18ж	7-14м	7-14ж	14-18м	14-18ж	7-14м	7-14ж	14-18м	14-18ж
Област Русе	4814	4268	2698	2321	885	878	600	616	160	127	71	66	252	216	171	121
Антропометрирани: 18264	26,36%	23,37%	14,77%	12,71%	4,85%	4,81%	3,29%	3,37%	0,88%	0,70%	0,39%	0,36%	1,38%	1,18%	0,94%	0,66%

Част 3

телесна маса																
общини и селища	норма				разш. норма				под нормата				над нормата			
	7-14м	7-14ж	14-18м	14-18ж	7-14м	7-14ж	14-18м	14-18ж	7-14м	7-14ж	14-18м	14-18ж	7-14м	7-14ж	14-18м	14-18ж
Област Русе	4619	4212	2701	2400	904	788	593	532	200	197	80	79	363	297	175	124
Антропометрирани: (100%) 18264	25,29 %	23,06 %	14,79 %	13,14 %	4,95 %	4,30 %	3,25 %	2,91 %	1,10 %	1,08 %	0,44 %	0,43 %	1,99 %	1,63 %	0,96 %	0,68 %

Табл. 5

Част 1

Физическа дееспособност на децата в Област Русе

Област Русе	общ брой	покрили нормите	% от общия брой
	6174	5957	96,49

Част 2

Физическа дееспособност на учениците в Област Русе

Показател	Общ брой ученици	7-14 г.		14-18 г.	
		Момчета	Момичета	Момчета	Момичета
Брой на ученици, получили оценка над среден (3) при изследване на физическата дееспособност	17815	5974	5407	3444	2948
Брой ученици, освободени от часовете по физическо възпитание	436	104	73	87	172
Брой ученици, включени в групи по лечебна физкултура в училище	28	11	17	0	0

Общ брой ученици в областта: 18355
 Покрили нормите: 17815 (97,06%)
 Освободени: 436 (2,38%)

Табл. 6

Диспансерни деца – Област Русе		
Диагноза	МКБ	Брой деца
Жиардиаза/ламблиаза	A07.1	1
Ентеробиоза	B80	7
Желязонеодоимъчна анемия, неуточнена	D50.9	1
Вроден дефицит на фактор IX	D67	1
Автоимунен тиреоидит	E06.3	1
Инсулинозависим захарен диабет без усложнения	E10.9	2
ГЕенерализирани разстройства на развитието	F84.0	16
Grand mal припадъци (с малки припадъци [petit mal] или без тях), неуточнени	G40.6	2
Спастична церебрална парализа	G80.0	4
Спастична диплегия	G80.1	3
Фонова ретинопатия и ретинални съдови изменения	H35.0	1
Астма с преобладаващ алергичен компонент	J45.0	12
Общ артериален трункус	Q20.0	1
Междупредсърден септален дефект	Q21.1	2
Кистозна болест на бъбрека	Q61	1
	сумарно:	56

Общо диспансерни: 56 (0,91% от обследваните).
Общ брой деца в областта: 6174 .

Табл. 7

Диспансерни ученици – Област Русе 2020-21 г.

Диагноза	МКБ	7- 14 г.		14-18 г.	
		м	ж	м	ж
Ретроперитонеум	C48.0	1			
Лимфобластна левкимия	C91.1			1	
Желязонеодоимъчна анемия	D50.9				1
Автоимунен тиреоидит	E06.3		1		
Инсулинозависим захарен диабет	E10.9	7	6	3	1
Безвкусен диабет	E 23.2			1	
Нанизъм	E34.3	1			
Дълбока умствена изостаналост	F73			1	
Генерализирани разстройства в развитието	F84.0	16	6	4	2
Атипичен аутизъм	F84.1	8	9	4	2
Хиперкинетични разстройства	F90.0	2			
Други поведенчески и емоционални разстройства с начало, типично за детството и юношеството	F98	1			
Локализирана (фокална)(парциална) идиопатична епилепсия и епилептични синдроми с тонично-клоничини припадъци с фокално начало	G40.0	11	3	6	4
Grand mal припадъци (с малки припадъци [petit mal] или без тях), неуточнени	G40.6	2	1	1	
Други уточнени форми на епилепсия	G40.8	2		1	
Уврежданена брахиалния плексус	G54.0	1			
Спастична церебрална парализа	G80.0	19	4	2	3
Спастична диплегия	G80.1			1	
Друга детска церебрална парализа	G80.8	3			
Хидроцефалия	G91.0	1			
Детска, юношеска и пресенилна катаракта	H26.0	1			
Серозно отлепване на ретината	H33.2				
Фонова ретинопатия и ретинални съдови изменения	H35.0	1			
Слепота с двете очи	H54.0				1
Намалено зрение на двете очи	H54.2	3	5		
Слепота на едното око	H54.4				1
Двустранна невросензорна загуба на слуха	H90.3		1		
Есенциална (първична) хипертония	I10	1			2
Други неревматични болести на митралната клапа	I34.8	1		2	
Други сезонни алергични ринити	J30.2	2	1		
Астма с преобладаващ алергичен компонент	J45.0	22	10	6	8
Болест на Chrone на тънкото черво	K50.0		1		1
Юношески ревматоиден артрит	M08.0		1		

Юношески пауциаркуларен артрит	M08.4		2		
Други форми на вродена хидроцефалия	Q03.8	1			
Лумбална spina bifida с хидроцефалия	Q05.2		1		
Общ артериален трункус	Q20.0		1		
Междукамерен септален дефект	Q21.0	1	1	1	5
Тетралогия на Фалот	Q21.3		1		
Вродена аномалия на сърдечната преграда	Q21.9		1		
Вродена стеноза на клапата на белодробната артерия	Q22.1	1	1		
Хипоплазия и дисплазия на белия дроб	Q33.6		1		
Вроден мегауретер	Q62.2			1	
Вродена луксация на бедрото	Q65.2				1
Ахондроплазия	Q77.4	1			
Последици от вътречерепна травма	T90.5				1
сумарно:		110	58	35	33

Общо диспансерни: 236 (1,29% от всички обследвани)
Общ брой ученици в областта: 18355